

Week 7 van de oorlog tegen Iran

Inleiding

Dit is mijn analyse van week 7 van de oorlog tegen Iran. Ik betoog dat we getuige zijn van een dramatische transformatie in de wereldgeschiedenis, die vergelijkbaar is met de transformaties die plaatsvonden als gevolg van de Eerste en Tweede Wereldoorlog. De afgelopen week heeft een tektonische verschuiving in de militaire en economische macht van Iran laten zien, die niet alleen de regio, maar de hele wereld raakt.

De VS bezwijken voor de militaire macht van Iran

Vergeet al Trumps opschepperij over de macht van het Amerikaanse leger. De feiten spreken voor zich. Ondanks het aanvankelijke mislukken van de onderhandelingen tussen Iran en de VS, is het duidelijk dat de VS, meer nog dan Iran, een vredesakkoord nodig hebben. Ik heb de redenen hiervoor uitgelegd in mijn analyse van [week 6](#). De VS zagen in dat een militaire overwinning op Iran onmogelijk was. Hun belangrijkste militaire bases in de regio waren vernietigd. De missie om Iraans uranium te bemachtigen was jammerlijk mislukt. De VS zijn internationaal geïsoleerd en kunnen geen steun van andere landen krijgen voor hun oorlog. Binnen de VS en zijn eigen partij groeit de frustratie over de oorlog. Het hervatten van de oorlog is voor Trump dan ook geen optie.

Zijn zogenaamde blokkade van de Straat van Hormuz is een lachertje. Iraanse en Chinese tankers varen er vrij rond zonder enige Amerikaanse bezwaren. Iran staat paraat voor het geval de Amerikaanse marine hun schepen daadwerkelijk zou blokkeren. Wat zijn de gevolgen van deze nieuwe militaire macht van Iran voor de toekomst? We zien dit bijvoorbeeld in Libanon.

Het staakt-het-vuren in Libanon

Israël en Libanon hebben een staakt-het-vuren afgesproken. Waarom? Iran heeft druk uitgeoefend op Trump. Als hij een vredesakkoord met Iran wil, moet Israël in toom gehouden worden en moeten de bombardementen op Libanon stoppen. Sterker nog, Iran heeft de Verenigde Staten rechtstreeks gewaarschuwd dat als er geen staakt-het-vuren in Libanon zou worden afgedwongen, het het Israëlische regime zou aanvallen. Deze boodschap werd via Pakistan aan Trump overgebracht. En met tegenzin stemde Netanyahu ermee in. Volgens Israëlische mediaberichten werden de ministers tijdens de vergadering niet op de hoogte gesteld van het staakt-het-vuren en hoorden ze er pas na afloop via de media van. Waarom? Omdat ze weigerden zijn voorbeeld te volgen. De conservatieve nieuwssite Jerusalem Post meldde dat het Israëlische veiligheidskabinet niet over het staakt-het-vuren had gestemd tijdens een vergadering die kort voor Trumps aankondiging plaatsvond.

De "liberale" nieuwssite Haaretz schrijft dat Trump de voorwaarden dicteert in Libanon, waardoor Netanyahu in het nauw gedreven wordt. Haaretz: *"Netanyahu kan het Israëlische publiek er niet van overtuigen dat de doelen van de oorlog bereikt zijn, nu Hezbollah niet ontwapend is en het Iraanse regime grotendeels intact is gebleven."* Oppositieleider Yair Lapid bekritiseerde de overeenkomst van Netanyahu met Libanon en zei dat het niet de eerste keer was dat alle beloftes van zijn regime in duigen vielen. Itan Davidi, hoofd van de illegale nederzetting Margalioth, zei tegen de Israëlische zender Channel 12 dat de overeenkomst geen overwinning was, maar *"een schande en een complete overgave aan Iran en de Verenigde Staten"*.

Hassan Fadlallah, een lid van het Libanese parlement, zei dat Iran zal toezien op de naleving door de VS van de verplichtingen die voortvloeien uit de overeenkomst. Vóór het begin van de oorlog was dit ondenkbaar. Iran gaat nu dicteren hoe Israël zich in Libanon moet gedragen. Als Israël het staakt-het-vuren schendt, zal het antwoord bombardementen op Israël zijn. Vóór de oorlog had Iran die macht niet. Met de overwinning in de oorlog heeft het nu de macht om direct in te grijpen wanneer Israël gruwelijke daden begaat.

De dubbele rol van Pakistan zou wel eens ten einde kunnen komen

Pakistan speelt een ambivalente rol in West-Azië. Enerzijds werkt het Pakistaanse leger nauw samen met de Amerikanen. De defensieovereenkomst tussen Pakistan en Saoedi-Arabië is een baanbrekende "Strategische Wederzijdse Defensieovereenkomst" die in september 2025 werd ondertekend. Daarin staat dat elke agressie tegen een van beide landen als een agressie tegen beide landen zal worden beschouwd. Het was een defensieovereenkomst tegen Iran.

Aan de andere kant genoot Iran enorm veel sympathie onder grote delen van de Pakistaanse bevolking vanwege zijn standpunt tegen de VS en Israël in de oorlog. Toen Iran Saoedi-Arabië bombardeerde, kon de defensieovereenkomst niet worden uitgevoerd. Pakistan durfde Iran niet aan te vallen, omdat de bevolking in opstand zou komen tegen de regering en het leger zou splijten.

Pakistan ontwikkelt zich nu tot een partner van Iran, en niet van de VS, bij het vormgeven van de militaire machtsverhoudingen in West-Azië.

De economische macht van Iran

Paradoxaal genoeg versterkt de oorlog de Iraanse economie. Het nominale bbp van Iran bedroeg in 2024 ongeveer 437 miljard dollar. Iran verkoopt olie tegen een veel hogere prijs, zonder tussenpersonen en zonder kortingen. Iraanse tankers vervoerden 200 miljoen vaten (ter waarde van 20 miljard dollar), waarvan ze sinds het begin van de oorlog de helft hebben verkocht.

Dagelijks passeren er zo'n 20 miljoen vaten ruwe olie en olieproducten door de Straat van Hormuz. Iran vraagt nu een vergoeding van 2 miljoen dollar per tanker. Iran zou daarmee ongeveer 20 miljoen dollar per dag, oftewel zo'n 600 miljoen dollar per maand (7,2 miljard dollar per jaar), verdienen aan olie alleen. Als LNG-transporten worden meegerekend, zou dat bedrag kunnen oplopen tot meer dan 800 miljoen dollar per maand, wat overeenkomt met ongeveer 15-20% van de maandelijksse olie-exportinkomsten van Iran in 2024.

De oorlog heeft Iran economisch versterkt. Het heeft het land ook een krachtig economisch instrument in handen gegeven dat politiek ingezet kan worden: het openen of sluiten van de Straat van Hormuz. Iran zal die macht gebruiken wanneer het herstelbetalingen eist.

Sinds 1979 hebben de VS Iraanse tegoeden bevroren en zijn ze doorgedaan met het bevroren van steeds meer tegoeden. Deze tegoeden bevinden zich in de VS, China, India, Japan, Irak, EU-landen en Qatar. Het totale bedrag is 100 miljard dollar. Een onderdeel van de vredesonderhandelingen betreft de vrijgave van deze bevroren tegoeden.

Naast nieuwe inkomsten uit heffingen voor de Straat van Hormuz en de vrijgave van bevroren tegoeden, zou Iran nog een andere bron van inkomsten kunnen hebben. Iran zegt dat de schade veroorzaakt door de Amerikaans-Israëliëse agressie wordt geschat op 270 miljard dollar. Iran eist nu compensatie van vijf Arabische landen (Saoedi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten, Bahrein, Qatar en Jordanië) vanwege hun deelname aan de Amerikaans-Israëliëse oorlog tegen Iran.

Conclusie

De economische en militaire veranderingen zijn niet toevallig, maar structureel. Ze zijn de uitdrukking van fundamentele, onderliggende veranderingen die plaatsvinden in een nieuwe wereldorde.

Sandew Hira

Den Haag

18 april 2026

www.sandewhira.com

info@sandewhira.com